

Br. 01-28-8702-1/24
Podgorica, 02-09-2024

OBAVJEŠTENJE

u vezi sa obradom ličnih podataka građana od strane Pošte CG

Zbog učestalih Upita građana koji se odnose na obradu ličnih podataka prilikom plaćanja računa u poslovnica Pošte CG, odnosno uzimanja na uvid ličnih identifikacionih dokumenata i upisivanja JMBG, Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, daje sljedeće obavještenje:

U cilju provjere zakonitosti obrade ličnih podataka, a u vezi sa promjenama procedure koje su uspostavljene radi sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma, Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama je dana 21.07.2023.godine izvršila nadzor kod Pošte CG AD Podgorica i o istom je sačinjen Zapisnik br.02-77-14638-2/23 od 07.08.2023.godine.

Shodno utvrđenom činjeničnom stanju, subjektu nadzora je ukazano da u skladu sa članom 15 stav 1 tačka 1 i članom 36 Zakona o inspekcijskom nadzoru, otkloni nepravilnosti odnosno

- da Pošta CG AD Podgorica u najkraćem roku, u zavisnosti od tehničke procedure, u svom sistemu, prilikom uplata na Uplatni nalog online postavi opseg računa (kućne račune-režije) koji neće ući u sistem praćenja vezanih transakcija i praćenja sankcionih lista i **ne obrađuje lične podatke ovih korisnika poštanskih usluga** u svom informacionom sistemu.
- da izbriše sve lične podatke korisnika poštanskih usluga po ovom osnovu, koji su obrađeni od stupanja na snagu izmijenjene procedure.

U Vezi sa naprijed navedenim, Pošta CG AD Podgorica je dana 31.08.2023.godine pisanim putem obavijestila Agenciju da je postupila po naloženim mjerama na način što prilikom uplate računa preko uplatnica-uplatnih naloga, koji se odnose na plaćanje računa-kućnih režija (voda, struja, odvoz smeća, telefon, kablovska i sl.) **neće vršiti** obradu ličnih podataka već korisnici moraju na uvid dati identifikacioni dokument radi unošenja **isključivo imena i prezimena uplatioca te da se ostali podaci (JMBG, broj ID i sl.)** neće unositi i obrađivati u informacionom sistemu Pošte CG, kao i da je izvršeno brisanje podataka korisnika poštanskih usluga, koji su obrađeni od stupanja na snagu izmijenjene procedure, odnosno od

30.06.2023.godine. Pošta CG je o predmetnom sačinila obavještenje, koje je, kako su naveli, istaknuto u svim poštanskim poslovnica.

U cilju pravilnog i potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja nad sprovođenjem Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, kontrolor Agencije je dana 18.03.2024. godine izvršio kontrolni nadzor u prostorijama subjekta nadzora, Centrali Pošte CG- Službi za informacione tehnologije.

Kontrolnim nadzorom utvrđeno je, da je Pošta Crne Gore AD Podgorica postupila po ukazanim mjerama iz Zapisnika o izvršenom nadzoru br. 02-77-14638-2/23 od 07.08.2023. godine, na način što se prilikom uplate računa preko uplatnica – uplatnih naloga, koji se odnose na plaćanje računa – usluge od javnih djelatnosti (npr. struja, voda i kanalizacija, odvoz smeća, čistoća, telefonski računi, kablovska televizija), ne upisuju lični podaci (jmbg, broj lične karte ili pasoša) iz identifikacionih dokumenta, već prema izjavi odgovornog lica subjekta nadzora, korisnici daju na uvid identifikacioni dokument radi unošenja, **isključivo imena i prezimena uplatioca**. S tim u vezi, a kako bi se potvrdio iskaz ovlašćenog lica subjekta nadzora, kao i obavještenje koje je Pošta CG dostavila ovoj Agenciji (br. 02-77-14638-8/23 od 31.08.2023. godine), izvršen je uvid u informacioni sistem Pošte CG iz kojeg je na zahtjev kontrolora eksportovana baza podataka "računi bez ličnih podataka", koja sadrži spisak od 2154 subjekata koji pružaju usluge od javne djelatnosti, a za koje se ne upisuju lični podaci (jmbg, broj lične karte ili pasoša) iz identifikacionih dokumenta. Uvidom je utvrđeno da prilikom plaćanja računa – usluga od javnih djelatnosti, softver ne zahtjeva unošenje jmbg, broja lične karte i broja pasoša. Nadalje, utvrđeno je da se za ostala plaćanja ne može izvrši uplata dok se ne upiše jedan od ličnih podataka i to jmbg, broj lične karte ili broj pasoša, tj. ako se ne upišu prednje navedeni lični podaci pojavljuje se prozor (pop-up), na kojem je ispisan obavještenje „Greška morate unijeti sve lične podatke korisnika“. Daljim uvidom u informacioni sistem, utvrđeno je da su izbrisani podaci korisnika poštanskih usluga, koji su obrađeni od stupanja na snagu izmijenjene procedure.

Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti („Sl. list CG“, br. 79/08, 70/09, 44/12, 22/17 i 77/24), u članu 2 stav 2 propisano je da se lični podaci **moraju obrađivati na pošten i zakonit način** i isti se ne mogu obrađivati u većem obimu nego što je potrebno da bi se postigla svrha obrade niti na način koji nije u skladu sa njihovom namjenom.

Imajući u vidu da su finansijske institucije obveznici primjene Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma ("Službeni list Crne Gore", br. 110/23 od 12.12.2023, 065/24 od 05.07.2024), shodno tome dužne su da preduzimaju mjere za otkrivanje i sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma i to prije, prilikom i nakon završetka svih poslova primanja, ulaganja, zamjene, čuvanja ili drugog raspolaganja novcem ili drugom imovinom, odnosno transakcija za koje postoji osnov sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma, u smislu člana 4 ovog Zakona. Naime, identifikacija klijenta je postupak koji obuhvata utvrđivanje identiteta klijenta, odnosno provjeru identiteta na osnovu nezavisnih i objektivnih

izvora kao i prikupljanje podataka o klijentu, odnosno provjeravanje prikupljenih podataka na osnovu vjerodostojnih, nezavisnih i objektivnih izvora (član 6 Zakona).

Slučajevi u kojima se sprovode mjere utvrđivanja i provjere identiteta klijenta, praćenje poslovnog odnosa i kontrola transakcija klijenta propisani članom 18, uređeni su članom 22 Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma kojim je u stavu 3 predviđeno:

"Obveznik je dužan da u postupku identifikacije klijenta iz stava 1 ovog člana pribavi fotokopiju lične isprave i upiše datum, vrijeme i ime i prezime lica koje je izvršilo uvid u fotokopiju isprave i tu fotokopiju i prikupljene podatke čuva u skladu sa ovim zakonom."

Navedeno podrazumijeva da se od strane, u konkretnom slučaju, Pošte CG može obrađivati isključivo minimalni obim ličnih podataka potreban za ostvarivanje svrhe obrade. Cijeneći odredbe Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma, koji finansijske institucije obavezuje na obradu ličnih podataka i praćenje povezanih transakcija, Agencija **posebno naglašava** da se obrada podataka mora vršiti u zakonskim okvirima, odnosno na zakonom propisan način u smislu obima ličnih podataka i načina njihovog korišćenja i čuvanja, kao i da ista mora biti transparentna. Svaki pojedinac mora biti, prije početka obrade njegovih ličnih podataka, informisan u koje svrhe tj. u skladu s kojim propisom se njegovi lični podaci obrađuju.

Obrada ličnih podataka uvidom u ID dokument radi upisa imena i prezimena uplatioca vršiće se isključivo u situacijama kada fizičko lice određeni račun plaća preko uplatnog naloga- uplatnice bez posjedovanja računa pružaoca usluge.

Takođe, strogo je zabranjeno fotokopiranje identifikacionih dokumenata građana osim u slučajevima u kojima postoji jasna zakonska obaveza za tom vrstom obrade ličnih podataka.

Preduzimanjem mjera na koje je Agencija ukazala, smanjuje se rizik od mogućih zloupotreba ličnih podataka i građanima obezbjeđuje transparentna, povjerljiva i prije svega zakonita obrada ličnih podataka.

Dostavljeno:

- Pošta CG AD Podgorica
- www.azlp.me
- Odsjek za predmete i prigovore
- Odsjek za nadzor
- a/a

SAVJET AGENCIJE
Predsjednik, **mr Željko Rutović**

